

Volvo

AB Volvo bildades ursprungligen 1915 med ett aktiekapital på 200 000 kr som ett dotterbolag till SKF. Assar Gabrielsson var försäljningschef vid SKF då han tog initiativet till grundandet av AB Volvo och återupplivandet av varumärket som inregistrerats 1915 av SKF. AB Volvo var då ett vilande bolag som inregistrerats av SKF redan den 5 maj 1915 med dåvarande reklamchefen Björn Prytz som idégivare. De ursprungliga planerna för bolaget Volvo hade varit att använda det som ett bolag och varumärke för i första hand en speciell serie av kullager, avsedd för den amerikanska fordonsmarknaden, men detta skrinlades tidigt. Den första bilen rullade ut från fabriken 14 april 1927, strax efter klockan 10.

Motivet till idén om en personbilsindustri inom SKF var till en början att få in en fot i biltillverkningen för att få konkurrensfördelar vid utveckling och försäljning av nya lager till fordonsindustrin. För att konkret visa för SKF:s styrelse att idén om att tillverka bilar skulle hålla erbjöd sig Gabrielsson att med privat kapital ta fram en provserie bilar och en komplett investeringskalkyl inkluderande en ny produktionsanläggning för personbilstillverkning. 1924 inledde han så ett samarbete med Gustaf Larson på AB Galco i Stockholm, tidigare anställd på SKF och med erfarenhet av personbilskomponenter från sin tid som konstruktör i England på företaget White & Poppe. De lyckades i augusti 1926 övertyga ledningen inom SKF att tillverkning av bilar skulle kunna bli en lönsam verksamhet och gynna den egna utvecklingen och försäljningen av kullager.

Vid ett styrelsemöte i Hofors den 10 augusti 1926 grundades Aktiebolaget Volvo som ett dotterbolag till SKF med verksamhetsbeskrivningen "*tillverkning av automobiler*". Volvo räknar idag det officiella datumet för grundandet av personbilstillverkningen till den **14 april 1927**, då den första bilen lämnade monteringslinjen i fabriken på Hisingen i Göteborg. Gabrielsson utsågs till Volvos första verkställande direktör och tillträdde 1 januari 1927. Gustaf Larson utsågs till vice vd och teknisk chef. För de utlägg Gabrielsson hade haft för sitt 'privata' projekt mot att han lämnade över samtliga 10 förseriebilar, ritningar, verktyg, investeringskalkyler med mera till AB Volvo genom ett avtal som tecknades den 12 augusti 1926 mellan Björn Prytz, som representant för SKF, och Assar Gabrielsson. Gustaf Larson fick betalt. Enligt avtalet mellan Gabrielsson och Larson fick Gustaf Larson en ersättning på totalt 20 000 kronor, i penningvärde 2007, cirka 500 000 kr. av Gabrielsson för sitt arbete enligt det "*privata*" avtal som hade tecknats 1925 mellan Gabrielsson och Larson.

Namnet Volvo är latin och betyder ungefär "*jag rullar*". AB Delmar & Co Patentbyrå lämnade – som ombud för Aktiebolaget Volvo – den 11 maj 1915 in en ansökan om registrering till Patentverket av varumärket "Volvo": "*Märket torde registreras för lager, särskildt kullager och rullager, maskiner, transmissioner, automobiler, velocipeder, järnvägsmateriel, transportanordningar och transportmedel af alla slag samt delar av och tillbehör till nämnda varuslag, och göres anspråk på ordet VOLVO såsom en för nämnda varuslag särskildt uppfunnen benämning.*" Namnet fick därefter vila fram till 1926.

Namnet ansågs vara bra för ett kullager, men skulle även passa bra för en automobil och varumärket "*Volvo*" var redan skyddat även för "*automobiler*" genom att det ingick i den ursprungliga varumärkesförteckningen för ordet Volvo vid ansökan 1915. Namnet "*dammades nu av*" för att användas till den planerade biltillverkningen.

Volvo har tre varumärkessymboler, vilka använts i reklam- och designsammanhang allt sedan den första bilen producerades 1927. I början kallades den för "*den svenska bilen*". Symbolen för järn – Järnmärket eller Marstecknet – knöt an till det svenska stålet och den

svenska järnhanteringen. I mitten på kylaren placerades den, men för att kunna göra det, monterades en plåtlist diagonalt över kylaren. Också denna växte till en stark symbol för Volvo och deras produkter. Ytterligare en symbol för Volvo är texten "VOLVO", i typsnittet Egyptienne. År 2006 blev järnmärket gemensam logotyp för AB Volvo och Volvo Personvagnar i deras kommunikation av varumärket Volvo.

Volvo startar produktionen: Bolaget startade tillverkningen på hösten 1926 i Nordkulans fabrikslokaler (idag heter byggnaden BC och ligger i Lundby) på Hisingen, som uppförts 1915 och tidigare ägts av Nordiska kullagerfabriken AB som gått i konkurs 1921. Anläggningarna ropades in av Svenska Handelsbanken, som drev rörelsen till december 1925, då de ropades in på en exekutiv auktion av SKF. SKF stöttade dessutom satsningen initialt med ett aktiekapital av 200 000 kronor samt en rörelsekredit på 1 miljon kronor. Den första serietillverkade bilen, med modellbeteckningen **Volvo ÖV4** rullade ut ur fabriken den 14 april 1927, detta blev det officiella datumet för Volvos grundande. Redan innan biltillverkningen startade hade Gabrielsson och Larsson planerat för en lastbilstillverkning. Den första ritningen med beteckningen "*lastvagn*" är daterad 4 december 1926 och ritades av Volvos första tjänsteman Henry Westerberg.

Volvos affärsidé, som den formulerades redan från starten:

- Att tillverka och sälja bilar i Sverige och på export
- Att huvudparten av alla väsentliga komponenter i Volvos bilar skulle vara konstruerade och ritade av egna tekniker
- Att försäljningen av bolagets produkter skulle ske genom fristående återförsäljare

I september 1929 kunde Volvo uppvisa en mindre vinst, på 1 579 kronor (motsvarande i penningvärde 2007, cirka 40 000 kronor). Gabrielsson telegraferade då till William Batt, chefen för SKF i Philadelphia USA: "*Vi börjar till sist skönja dagsljuset. Senaste månaden hade vi en vinst - men ack så liten*".

Koncernen växer: Volvo började snart att bredda verksamheten och tillverkning av lastbilar startade. Lastbilarna var fram till 1950-talet den mest lönsamma delen av företaget och hade en avgörande roll i företagets tidiga framgångar. Lastbilarna såldes i såväl Sverige som utomlands. Man fick även stora försvarsorder från 1930-talet och framåt. Volvo satsade från början på underleverantörer framför att tillverka komponenter på egen hand. Motorer levererades av Pentaverken i Skövde, Bofors levererade chassiramar och Svenska Stålpressnings AB i Olofström och Husqvarna levererade delar samt kullager från Volvos ägare SKF. Volvo kom sedan att köpa upp flera av verksamheterna som till exempel Penta-Verken i Skövde och Köpings mekaniska verkstad (växellådstillverkning). Vidare köper Volvo AB Bolinder-Munktell och Svenska Flygmotor AB.